

JAANA KOKKO
SALLA TYKKÄ

Paikat, joita katsomme

31.10. – 24.11.2024

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksгатan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

Jaana Kokon ja Salla Tykän yhteisnäyttelyssä esillä olevat uudet valokuva- ja videoteokset ovat syntyneet vuosien 2017–2024 välisenä aikana. Näyttelyn teokset nousevat olemassa olevista maantieteellisistä paikoista, joissa oman aikamme tapahtumat samanaikaisesti sekä tiivistyvät että laajenevat. Tykän ja Kokon työskentelyä yhdistää vahva henkilökohtaiseen pohjaava näkökulma. Ylisukupolvisia, paikkaan kuulumisen ja perimän kysymyksiä lähestytään dokumentaarisella otteella. Töissä näkyvät ja kuuluvat pitkäkestoiset kuvausprosessit, arkistolähteet, henkilöhaastattelut sekä tekijöiden läsnäolo.

Salla Tykkä on tallentanut kuvin ja äänin Itä-Helsingin teollisuusalueella sijaitsevan työhuoneensa ympäristöä: yritysten pihoja, metsikköjä, teitä ja tienpientareita vuodesta 2000 alkaen. Näistä materiaaleista ovat kasvaneet näyttelyssä nähtävät liikkuvan kuvan teos *Testamenti* (30 min, 2024) sekä valokuvateokset *Contact 1–3* (2024) sekä *Sheet 1–3* (2024). Tykän teokset tarkastelevat yhtäältä paikkoja ja toisaalta tallentamisen ja kuvan tuottamisen teknologioita. Katse, kuten ei kuvakaan, voi koskaan olla neutraali. Filmikameralla päällekkäisvalotetuissa ruuduissa ja niiden sarjoissa puretaan ajatusta sattumanvaraisesta havainnosta tuomalla esiin katseen subjektiivisuus ja sen ideologisuus. Suurikokoisten pinnakkaisvedosten kautta kuvaamisen tapahtuma, toisto ja palaaminen, tekevät näkyväksi tekijän valinnat ja päätökset.

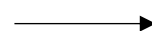
Yhdessä näyttelyn valokuvateosten kanssa elokuvateos *Testamenti* valottaa arvonmuodostuksen tapahtumia piirtämällä polkuja, jotka yhdistävät perheen ja kodin, sekä yrittämisen ja työn maailmat. Teollisuustonttien perillä, metsikköjen ja katujen reunamilla lojuvat markkinatalousjärjestelmän poissylkemät tavarat. Tämä aineellinen materia, samoin kuin sen valmistava ihmistyövoima, menettää rahallisen arvonsa jäädessään käyttämättömäksi. Käsiyöammattilaisten työpajojen ja pienteollisuuden väistyessä suuryritysten ja uusien asuinalueiden tieltä näitä historioita ei kirjoiteta muistiin.

Jaana Kokon videoteokset *Itä* (30 min, 2024) ja *Vihreä maa* (30 min, 2024) valmistuvat molemmat tähän näyttelyyn. Niissä ajankulun limittyminen ja paikan monet tarinat toimivat fragmentaarisia tapahtumia liimaavina taustavaikuttajina. Kokon työskentelytapana on kerätä liikkuvan kuvan materiaalia usean vuoden ajan, paikkaan uudelleen palaamalla, sen eri historioita ja näkökulmia kaivamalla. Jokainen kuvaustapahtuma käsikirjoittaa teosta eteenpäin antaen tilaa sattumalle. Unohdus ja aukot sotkevat totuttuja kerronnan etenemisen tapoja.

Itä paikallistuu Pohjois-Karjalaiseen kylään, Potoskavaaraan, Heinäjärven rannalle, sukujen synnyinmultiin, rajalle. Syrjäseudun puut ja vedet, kuolleet ja elävät sukupolvet, ukrainalaiset kausityöläiset ja kummityön kesähäät. Idän kesävalo, jossa myös **Elias Lönnrot** vuonna 1828 vieraili. Paikan kirjoitettu historia on Lönnrotin kynästä lähtöisin ja se on saanut muistomerkin.

Vihreä maa sijoittuu Latvian maaseudulle. Siinä keskeinen kuva, historian figuuri, on **Rasma Bruzīten** betoniveistos kolhoosityöläisestä vuodelta 1952, johon sekä henkilökohtainen että valtiollinen muisti eri tavoin asettuvat. Teoksen päähenkilöt, entiset kolhoosityöntekijät **Irēna**, **Vera** ja **Lūcije**, perkaavat kokemuksiaan, tarjoavat mahdollisuuden päästä katsomaan mennyttä aikaa ja avoimesti osallistuvat performanssiin, jota heille tarjotaan. Elokuvan nimi tulee vihreän, vehreän maan ideasta, ja samanniminen on myös latvialaisen **Andrejs Upīsin** kirjaklassikko, neuvostoleimainen tuotos, jolle elokuvan nuori kirjallisuuden tutkija **Arnīs** on omistautunut. Vihreä maa on Kokon Baltia-trilogian toinen osa.

Jaana Kokko
Salla Tykkä

Jaana Kokko on Helsingissä asuva taiteilija. Kokon teoksia on nähty yksityis- ja ryhmänäyttelyssä sekä elokuvafestivaaleilla niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Ryhmänäyttelyissä Kokon teoksia on esitetty mm seuraavissa paikoissa: Tallinna Kunstihoone (2024, 2016); Lappeenrannan taidemuseo (2022), National Gallery of Art, Vilna (2022); Latvian National Museum of Art, Riika (2022); Botkyrka Konsthall, Ruotsi (2023, 2012, 2011). Yksityisnäyttelyihin lukeutuu mm Valka Museum of Local History, Latvia (2022), Galleria Oksasenkatu 11 (2017), Joensuun Taidemuseo (2017), Center for Contemporary Art 'Optica', Montréal (2009 ja 2016), Moderna Museet, Tukholma (2012), Yliopistogalleriat Rovaniemellä ja Tartossa (2015) ja Suomen Tukholman-instituutti (2015). Jaana Kokon teoksia on Valtion taidekokoelmassa ja Botkyrka Konsthallin kokoelmassa.

Kokko on taiteellisen työnsä ohella luennoinut ja opettanut mm Kuvataideakatemiassa, Turun Taideakatemiassa, Latvian taideakatemiassa, Viron Taideakatemiassa ja Nürnberg Akademie der Bildende Künste.

Kiitos: Taike, Avek / Milla Moilanen, Greta ja Wilhelm Lehtisen säätiö, Oskar Öflundin säätiö, Olga ja Vilho Linnamon säätiö, Petri Kuokka.

Salla Tykkä työskentelee käyttäen valokuvaa ja liikkuvaa kuvaa. Hän on pitänyt useita yksityisnäyttelyitä ja hänen teoksiaan on ollut ryhmänäyttelyissä niin Suomessa kuin ulkomailla. Viimeisimpiä yksityisnäyttelyitä ovat järjestäneet mm Södertälje Konsthall (2022), Galerie Anhava (2020), Väinö Aaltosen museo (2019), Ludvig Museum, Budapest (2019) sekä M – Museum Leuven (2016). Tykkän töitä on ollut esillä lukuisissa ryhmänäyttelyissä, joista viimeisimpiä esityspaikkoja ovat Artspace Boan, Seul (2023); Kunstmuseum St. Gallen (2022), Momentum kunsthall, Moss (2019), Denver Art Museum (2017), Kunsthalle Stavanger (2017) ja Museum of Contemporary Art, Marseille (2017). Salla Tykkän elokuvia on esitetty monilla elokuvafestivaaleilla. Hänen teoksiaan on sekä suomalaisissa että ulkomaisissa kokoelmissa, joihin lukeutuvat mm. The Art Institute of Chicago, Helsingin taidemuseo HAM, Herbert F. Johnson Museum of Art, New York; Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam; Collection Lambert, Avignon; Centre Pompidou, Paris; Nykyaikaisen taiteen museo Kiasma, Helsinki; Jumex Collection, Mexico City; Louisiana Museum of Modern Art, National Gallery of Australia, Saastamoisen säätiö, Suomen valokuvataiteen museo ja FMAC, Geneve.

Vuonna 2016 Tykkä palkittiin mediataiteen AVEK-palkinnolla. Hänen teoksensa Lasso valittiin vuoden 2001 Venetsian biennaalin päänäyttelyyn State of Mankind ja teos Giant sai vuonna 2014 Canon Tiger Award -palkinnon 43. Rotterdamin kansainvälisellä elokuvafestivaalilla.

Kiitos: AVEK/Milla Moilanen, Oskar Öflundin säätiö, Taideyliopiston Kuvataideakatemia, Taike, Tuukka Kaila, Toni Vallasjoki sekä Värivedostusosuuskunta Värinä